DERS KUTUSU
DERSKUTUSU.COM

ÇALIŞMA KÂĞIDI
11. Sınıf · Tarih · 9. Hafta

Ad Soyad: _____
Sınıf / No: _____
Tarih: _____

Sanayi Devrimi'nin Meydana Getirdiği Siyasi, Sosyal ve Ekonomik Değişimler ile Osmanlı Ekonomisine Etkileri

İngiltere'de başlayan Sanayi Devrimi'nin ortaya çıkış nedenlerini ve teknolojik gelişmelerini açıklar. · Sanayi Devrimi'nin ekonomik, sosyal (kentleşme, işçi sınıfı) ve siyasi (sömürgecilik rekabeti) sonuçlarını analiz eder. · Avrupa'daki seri üretimin Osmanlı lonca teşkilatı, dış ticaret ve maliye üzerindeki etkilerini değerlendirir.

HATIRLAYALIM

- Sanayi Devrimi 18. yüzyılın ikinci yarısında İngiltere'de dokuma ve madencilikte başladı; James Watt'ın geliştirdiği buhar makinesi atölyelerin yerini fabrikalara bıraktı.
- Hızlı kentleşme, çekirdek aile, burjuva-işçi ayrışması ve sendikal hareketler doğdu; ham madde ve pazar arayışı sömürgecilik rekabetini artırdı.
- Kapitülasyonlar ve 1838 Balta Limanı Antlaşması'yla giren ucuz Avrupa malları loncaları çökertti; 1854'te ilk dış borç alındı, 1881'de Düyûn-ı Umûmiye kuruldu.

1 ÇOKTAN SEÇMELİ

Görselde verilen etkenlerden hangisi İngiltere'nin Sanayi Devrimi'ne öncülük etmesinin nedenleri arasında gösterilemez?

İngiltere'de Sanayi Devrimi

I	Zengin taş kömürü ve demir yatakları	II	Sömürge ticaretiyle sermaye birikimi
III	Ada ülkesi olup kıta savaşlarından uzak kalması	IV	Lonca teşkilatının üretimi denetlemesi

(A) I (B) II (C) III (D) IV

2 DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

Sanayi Devrimi ile ilgili aşağıdaki ifadelerden doğru olanlara D, yanlış olanlara Y yazınız.

	D	Y
Sanayi Devrimi ilk olarak dokuma ve madencilik alanlarında başlamıştır.	☐	☐
Buhar gücü yalnız fabrikalarda kullanılmış, ulaşımda kullanılmamıştır.	☐	☐
Sanayileşmeyle birlikte merkantilizmin yerini serbest ticaret anlayışı almaya başlamıştır.	☐	☐
Lonca teşkilatı düşük maliyetle bol miktarda üretim yapabiliyordu.	☐	☐

3 TABLOYU TAMAMLA

Lonca usulü üretim ile fabrika üretimini karşılaştıran tablodaki boşlukları doldurunuz.

Özellik	Lonca (el atölyesi)	Fabrika
Enerji kaynağı		
Üretim miktarı	Sınırlı	
Maliyet		Düşük
Fiyat belirleme		Serbest piyasa

4 ÇOKTAN SEÇMELİ

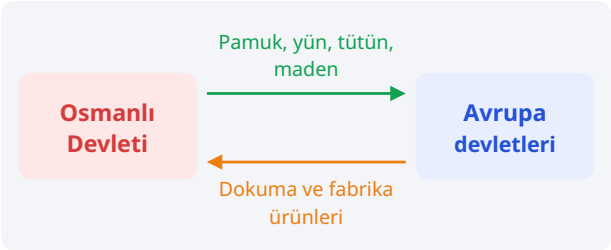
Görseldeki zaman şeridinde X ile gösterilen yere aşağıdaki gelişmelerden hangisi yazılmalıdır?

(A) Yed-i vâhid sisteminin kurulması
(B) Kırım Savaşı sırasında ilk dış borcun alınması
(C) Spinning Jenny'nin icadı
(D) Lonca teşkilatının kurulması

5 ÇOKTAN SEÇMELİ · DÜŞÜN

Görselde 19. yüzyılda Osmanlı Devleti ile Avrupa arasındaki ticaretin yönü verilmiştir. Bu ilişkiye göre aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

(A) Osmanlı Devleti sanayi ürünü ihraç eden bir ülke hâline gelmiştir.
(B) Osmanlı Devleti ham madde satıp mamul mal alan açık bir pazar konumuna düşmüştür.
(C) Avrupa'nın Osmanlı ham maddesine ihtiyacı kalmamıştır.
(D) Osmanlı dış ticareti sürekli fazla vermiştir.

6 KISA CEVAP

İngiltere'nin ada ülkesi olmasının Sanayi Devrimi'ne öncülük etmesindeki katkısını yazınız.

7 EŞLEŞTİRME

Kavramları açıklamalarıyla eşleştiriniz.

- ☐ 1. Burjuva
- ☐ 2. Proletarya
- ☐ 3. Merkantilizm
- ☐ 4. Yed-i vâhid

a) Değerli maden birikimini esas alan korumacı ekonomi anlayışı

b) Bir malın alım satımının devlet izniyle tek elde toplanması

c) Fabrika ve sermaye gibi üretim araçlarının sahibi olan sınıf

d) Emeğini ücret karşılığında satan işçi sınıfı

8 BOŞLUK DOLDURMA

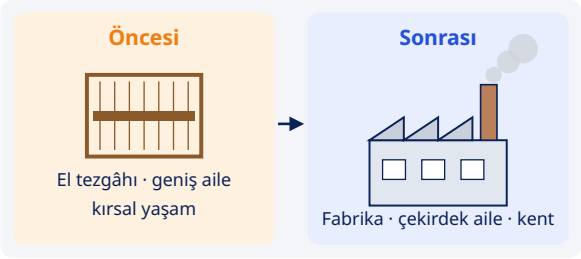
Cümlelerdeki boşlukları kutudaki uygun kavramlarla tamamlayınız. Kutudaki bir kavram kullanılmayacaktır.

James Watt | emperyalizm | sendika | çekirdek | narh

1. Buhar makinesini geliştirip dokuma tezgâhlarına uyarlayan İskoç mucit _____'tır.
2. Kentleşmeyle birlikte geleneksel geniş aile yerini _____ aileye bıraktı.
3. Ağır çalışma koşullarına karşı işçiler _____ adı verilen örgütler kurdu.
4. Sanayileşmiş devletlerin ham madde ve pazar için yürüttüğü yayılma politikasına _____ denir.

9 ÇOKTAN SEÇMELİ

Görselde Sanayi Devrimi öncesi ve sonrasındaki dönüşüm özetlenmiştir. Bu dönüşümle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

(A) Köyden kente göç hızlanmıştır.
(B) Üretimde makine gücü öne çıkmıştır.
(C) Feodal toprak düzeni güçlenmiştir.
(D) Aile yapısında değişim yaşanmıştır.

10 ŞİFRELİ KELİME

İpuçlarına uyan kavramları yazınız. Turuncu kutulardaki harfler, fabrikaların çevresinde hızla büyüyen yerleşim türünü verecektir.

İngiltere'de bolca bulunan, buhar makinelerinin yakıtı olan taş ... (5 harf) ☐☐☐☐☐

İşçilerin haklarını korumak için kurdukları örgüt (7 harf) ☐☐☐☐☐☐☐

Osmanlı'da usta-çırak ilişkisine dayanan esnaf teşkilatı (5 harf) ☐☐☐☐☐

Buhar makinesini geliştiren İskoç mucidin soyadı (4 harf) ☐☐☐☐

Turuncu kutulardaki harfler yukarıdan aşağıya:

_____

11 SIRALAMA · DÜŞÜN

Sanayi Devrimi'nin Osmanlı maliyesine etkisini gösteren gelişmeleri neden-sonuç sırasına göre diziniz.

- ☐ Lonca tezgâhları rekabet edemeyip kapanır.
- ☐ Borçlar ödenemeyince Düyûn-ı Umûmiye kurulur.
- ☐ Devlet giderleri için dış borç alınır.
- ☐ Dış ticaret açığı büyür.
- ☐ Ucuz Avrupa malları düşük gümrükle iç pazara girer.

12 ÇOKTAN SEÇMELİ

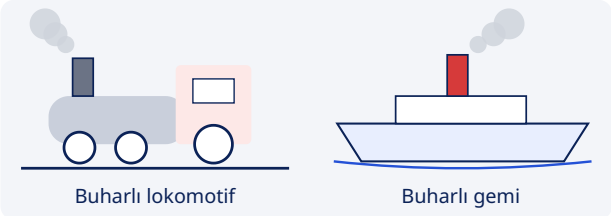
Görseldeki neden-sonuç zincirinde soru işaretiyle gösterilen yere aşağıdakilerden hangisi yazılmalıdır?

(A) Lonca teşkilatının güçlenmesi
(B) Avrupa devletleri arasında sömürgecilik rekabetinin artması
(C) Merkantilizmin yeniden yaygınlaşması
(D) Kırsal nüfusun artması

13 ÇOKTAN SEÇMELİ

Görselde 19. yüzyılın başlarında buhar gücünün uygulandığı iki ulaşım aracı verilmiştir. Bu gelişmenin ekonomiye etkisi aşağıdakilerden hangisidir?

(A) Ulaşım maliyetleri düşmüş, ham madde ve sanayi malları daha hızlı taşınmıştır.
(B) Fabrikalar ham madde kaynaklarından uzaklaşmak zorunda kalmıştır.
(C) Dünya ticaretinin hacmi daralmıştır.
(D) Rüzgâr ve kas gücüne bağlılık artmıştır.

14 AÇIK UÇLU · DÜŞÜN

Kapitülasyonların ve 1838 Balta Limanı Antlaşması'nın Osmanlı yerli üretimini nasıl etkilediğini açıklayınız.

15 ÇOKTAN SEÇMELİ

1838 Balta Limanı Ticaret Antlaşması'nın doğrudan sonuçlarından biri aşağıdakilerden hangisidir?

(A) Düyûn-ı Umûmiye İdaresi'nin kurulması
(B) Yed-i vâhid uygulamasının kaldırılması
(C) Buharlı lokomotifin icadı
(D) Lonca teşkilatının güçlenmesi

derskutusu.com · © Ders Kutusu · Tüm hakları saklıdır.